

Poesifilmer

om känslor och sinnen

Material för småbarnspedagogik till
tio kortfilmer

SYDKUSTENS
ORDKONSTSKOLA

www.ordkonst.fi

Till läsaren

Lyrik för barn är i sin bästa form inte bara språkstärkande och språkutvecklande utan också berörande, underhållande och aktiverande. Filmserierna "Med sinne för rim" och "Med känsla för rim" bygger på dikter av Hanna Lundström, Stella Parland och Annika Sandelin - alla tre prisbelönda finlandssvenska poeter. Deras dikter och ett urval äldre verser ur folktraditionen gestaltas av ordkonstlärarna Petra Norrgård och Nina Tikkanen i tio kortfilmer för barn. Du hittar alla tio kortfilmer på webbplatsen ordkonst.fi och på Sydkustens ordkonstskolas [Youtube-kanal](#)

Gör så här

1. Titta på en kortfilm tillsammans
2. Diskutera i gruppen
3. Gör en övning eller lek tillsammans ur materialet
4. Utvärdera materialet efteråt på ordkonst.fi

Se på filmerna en i taget tillsammans med barngruppen och spinn vidare på temat med lekar och aktiviteter. Hitta också på helt egna sätt att aktivera barnen i ordglädje och lek! I ordkonst är fantasin och kreativiteten det viktigaste och det finns inga rätt eller fel.

På ordkonstskolans hemsidor www.ordkonst.fi hittar du mera information om oss och fler pedagogiska material som kan laddas ner gratis. Ta gärna kontakt om du blir intresserad av att veta mera.

© Sydkustens ordkonstskola 2021

Materialet får kopieras i undervisningssyfte

Producerat med understöd från Kultur- och undervisningsministeriet
Arbetsgrupp: Petra Norrgård, Maja Ottelin, Marina Saanila, Nina Tikkanen, Katja von Wendt

Med sinne för rim 1: HÖRSEL

- **Lyssna!** Blunda och lyssna noga efter ljud. Prova sedan att härma ljuden. Namnge de olika ljud ni kan höra. Det kan vara ord som *surra, susa, brusa, bullra, dåna, bulta, kvittra, pipa, knäppa, babbla, mumla, skratta*.

Gör lyssningsövningen på olika ställen inne i daghemmet, ute på gården och i naturen. Vad upptäcker ni för skillnader? Finns det något ställe som är alldeles tyst?

- **Känna igen röster.** Sitt i en ring och låt en i taget blunda. Lägg handen på någons axel och låt den personen säga "God morgon!". Kan den som blundar gissa rätt? Turas om att vara den som blundar och gissar.

- **Trasig telefon.** Sitt i ring och viska en kort mening till den som sitter närmast. Nu ska alla i ringen turvis lyssna och sedan viska vidare det de hörde. Det kan hända att orden förvandlas under varvet!

- **Vilka ljud har kroppen?** Med munnen och rösten kan vi göra många olika ljud såsom att prata, ropa, viska, sjunga, skratta, smacka, sucka, fnysa och vissla. Med andra delar av kroppen kan vi klappa, stampa och knäppa. Dessutom gör kroppen också många ljud utan att vi bestämmer över dem själva, som att hosta, nysa, prutta eller ljudet av hjärtat som dunkar i bröstet och magen som kurrar. Hitta på en egen ramsa om kroppens olika ljud! Bestäm också olika rörelser till versen

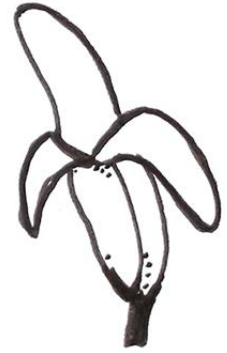
Boktips

Halsen rapar hjärtat slår – rim för 0-100 år av Emma och Lisen Adbåge

Fisens liv av Malin Klingenberg & Sanna Mander

Halvan: Här kommer alla motorljuden av Arne Norlin & Jonas Burman

Barnens fågelbok : våra mest älskade småfåglar med bilder och läten av Andrea Pinnington & Caz Buckingham, översättning: Åsa Jonason & Hans-Jacob Nilsson

Med sinne för rim 2: SMAK

- **Matsång.** Variera sången i videon om apelsin, kiwi och bananer och välj ord från dagens matlista på daghemmet. Melodin går enligt sången *A ram sam sam* som är en marockansk folkvisa.

- **Vad smakar maten i dag?** Dela in maten enligt grundsmakerna: sött, salt, surt och beskt. Vissa rätter kan innehålla flera smaker samtidigt! Någon kanske känner att en viss smak är stark och alla tycker inte lika mycket om samma smaker. Vad kan det bero på? Diskutera era upplevelser!

- **Tack för maten-verser.** Det finns flera roliga sätt att tacka för maten:

Tack för maten den var god, mitt i maten stod en ko.

Tack för maten den var bäst, mitt i maten stod en häst.

Tack för maten sa piraten, jag vill inte diska faten.

Tack för maten jag blev mätt, maten smakade helt rätt.

Hitta på egna versioner!

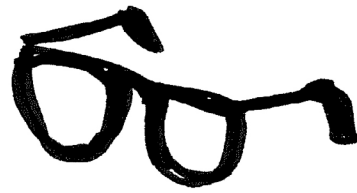
Boktips

Den mycket hungriga larven av Eric Carle, översättning: Qui Nyström

Mmm äta mat av Lotta Olsson & Charlotte Ramel

Ingrid vill äta av Katerina Janouch & Mervi Lindman

Jag använder tecken som stöd : Äta av Embla Sue Panova, Jessika Linde & Lina Sandquist

Med sinne för rim 3: SYN

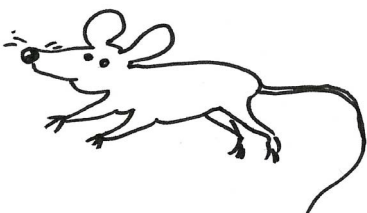
- **Kroppen är toppen.** Hitta på ord som rimmar med olika kroppsdelar såsom i dikten *Har du sett* av Annika Sandelin. Ju tokigare rim desto roligare!
- **Pipmus.** Ta ett stort papper och låt barnen rita pappret fullt med möss. Lägg en knapp eller annat litet föremål på varje mus. Nu ska en i leken gå ut ur rummet medan de andra tillsammans bestämmer vilken av mössen som ska vara "pipmus". Den som varit ute ska sedan försöka hitta pipmusen genom att plocka bort knappar från bilden. Alla andra ska vara tysta men när knappen lyfts från "pipmusen" ska de börja pipa som möss.
- **Samla på former.** Se er omkring på daghemmet och samla på olika former. Vad allt kan ni se som har formen av en cirkel, en fyrkant eller en trekantig triangel? Uppgiften kan också göras ute.
- **Färgspaning.** Välj en färg och titta er omkring. Hur många saker i rummet har den färgen ni valt? Räkna tillsammans.

Boktips

Titta av Stina Wirsen

Titta skogen, Titta parken, Titta havet av Åsa Mendel-Hartvig & Maija Hurme

Titta och hitta Pelle Svanslös av Gösta Knutsson, Ingrid Flygare & Lotta Berglin

Med sinne för rim 4: KÄNSEL

- **Bulleri bulleri bock.** Säg ramsan "*Bulleri bulleri bock, hur många horn står opp?*" och tryck sedan lätt med 1-5 fingrar på den andras rygg. Paret ska gissa en siffra och då svarar man enligt modellen "*Ett du sa, tre det var. Bulleri bulleri bock!*"
- **Rita på ryggen.** Massera en dikt eller kort saga på varandras ryggar. Sitt i en ring eller gör övningen parvis. Låt barnen hitta på rörelser fritt eller göra efter den vuxnas exempel.
- **Taktil påse.** Fyll en påse med föremål av olika texturer: Mjukt, hårt, runt, kantigt, lent, strävt. Låt alla i tur och ordning känna på föremålen och beskriva känslan. Vilka andra saker känns likadant?
- **Baka baka kaka.** Baka med deg, modellera och sand. Vilken kändes bäst och vilken var kletigast? Hur känns degen jämfört med den torra kakan?

Boktips

Känn på färgerna! av Ellie Boulwood, övers. Marie Helleday Ekwurtzel

Var är astronauten? av Ingela P. Arrhenius, översättning: Anna Bogaeus

Med sinne för rim 5: LUKT

- **Doftande daghem.** Undersök tillsammans vilka dofter ni känner under dagens lopp på ert daghem. Luktas det olika på olika ställen? Vilka dofter är godast?
- **Doftburkar.** Fyll burkar med olika saker som doftar; granbarr, citron, kanel, kardemumma, tandkräm, ketchup. Låt barnen turvis blunda och dofta. Vilka dofter känner ni igen? Vilka minnen väcker det? Vilka dofter tycker du om?
- **Det var en gång en lukt.** Använd dofter till att hitta på en egen saga tillsammans! Det kan vara dofter ur burkar eller dofter som ni känner på olika ställen i daghemmet.

Boktips

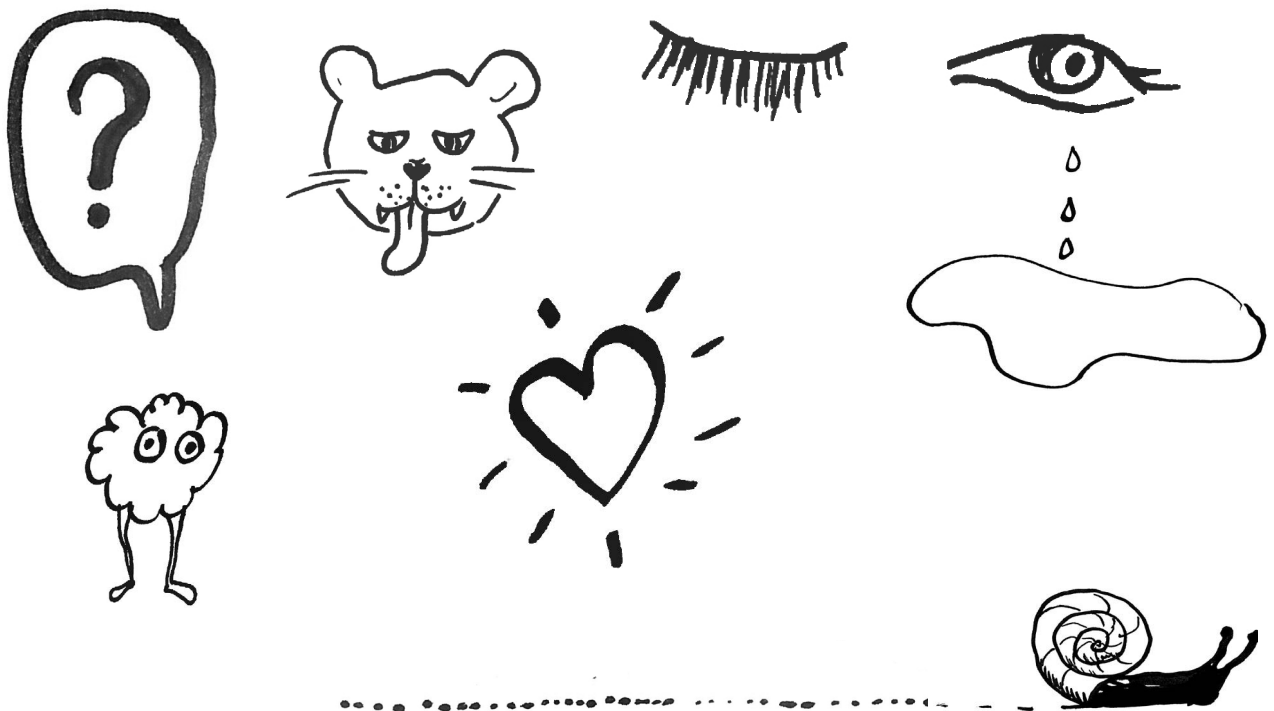
Lilla näsan av Emma Adbåge

Här är stora näsan av Lotta Olsson & Charlotte Ramel

Snor av Bengt-Erik Engholm & Jojo Falk

Inledande tips kring KÄNSLOR

- Använd gärna **känslkort** eller **emojibilder** som stöd när ni pratar om känslor. Det är till hjälp för att benämna och skilja på olika känslor.
- Diskutera olika känslor och fundera på var i **kroppen** de brukar sitta. Diskutera grundkänslor som arg, glad, ledsen och rädd, men också känslor såsom trött, frustrerad, nyfiken, uttråkad, vild, blyg, nöjd...
- **Dansa** med fokus på en känsla i taget. Är det ljudlöst och smått eller väldigt stora rörelser och ljudligt då du dansar? Vad kan vi visa med hjälp av kroppen och rörelserna? Hur känner du dig just nu i dag?
- **Hälsa på varandra med en känsla** i taget. Vilken känsla fungerade bäst och vilka känslor var överraskande?
- Lek att ni är olika **djur som känner känslor**. Använd ögonen, ansiktet och hela kroppen och visa för varandra. Hur rör sig en nyfiken apa eller en arg snigel? Hurdan är en ensam katt eller en glad fluga? Hitta på olika kombinationer och prova er fram.

Med känsla för rim 6: GLAD

- **Du är min fest!** Räkna upp sådant som ni tycker att ger festkänsla. Kanske ni kan göra en vanlig torsdag lite festligare tillsammans?
- **Glada jag.** Rita självporträtt med tankebubblor som visar saker som gör dig glad. De vuxna kan skriva förklarande text i kanten på bilden. Visa upp bilderna för varandra och berätta vad som gör er glada.
- **Sjung tillsammans.** Sjung "Jag blir så glad när jag ser dig" med en traditionell judisk melodi. Du kan lyssna på sången till exempel här: https://www.youtube.com/watch?v=_YsVZmyU9pE

Boktips

Den förträfflige herr Glad av Malin Kivelä och Linda Bondestam

Med känsla för rim 7: ENSAM

- **När det känns ensamt.** Vad kan du göra om du ser någon helt ensam utan lekkompis? Vad kan man göra om man själv känner sig ensam?
- **Vill du leka?** Diskutera hurdana lekar man helst vill leka ensam och vilka lekar är bäst när man är många tillsammans?
- **En elefant balanserade.** Sjung sången tillsammans och gör en lång parad av elefanter.
- **Ficklampsteater.** Mörklägg rummet och gör ljusshow mot en vägg eller ett uppspant lakan. Fundera på vad det är som lyser – eldflugor, stjärnor, kometer eller kanske båtar som möts på en mörk sjö? Hitta på berättelser tillsammans om ljusprickar som träffas i mörkret.

Boktips

Vem ser Dim? av Maria Nilsson Thore

Vem är ensam? av Stina Wirsén

Med känsla för rim 8: TRYGG

- **Överraskningsägg.** Fantisera om olika saker som kunde kläckas ur ett ägg. Fåglar, ödlor, dinosaurier eller kanske en lurvig spindel? Vad skulle kunna kläckas ur ett överraskningsägg? Måla vackra mönster på papper och klipp ut stora äggformade ovaler. På baksidan av varje oval kan man rita ett djur eller en överraskning som finns inuti ägget.
- **Värme och trygghet.** För att det ska växa en fågel i ett ägg behövs ett varmt och mjukt bo. Vad behöver du och jag för att trivas, växa och må bra?
- **God natt gosedjur!** Ta fram era gosedjur och natta dem med era bästa vaggsånger. Låt dem vila medan ni äter mellanmål och väck dem sedan mildt. Ni kan också ordna en nalleövernattnings på daghemmet och hitta på historier tillsammans om vad mjukisdjuren gör på kvällen och natten när ingen ser.

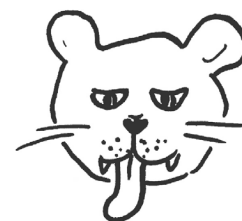
Boktips

Ägget av Sanna Sofia Vuori & Linda Bondestam

Kapitelböckerna om Nagu-nalle av Henrika Andersson & Christel Rönns

God natt Gosse gosig av Henrik Huldén & Ulla Donner.

Med känsla för rim 9: ARG

- **Arg i hela kroppen.** Prova att röra er i takt till dikten "Buller och blix-tar" så att ni växlar mellan att smyga försiktigt, stampa och klampa.
- **Explosionsfara!** Ibland blir man rasande arg och vill bara bullra och blixtra. Vad kan man göra då för att inte explodera som en vulkan?

Boktips

Vem är arg? av Stina Wirsén

Kompisen blir arg av Moni Nilsson & Per Gustavsson

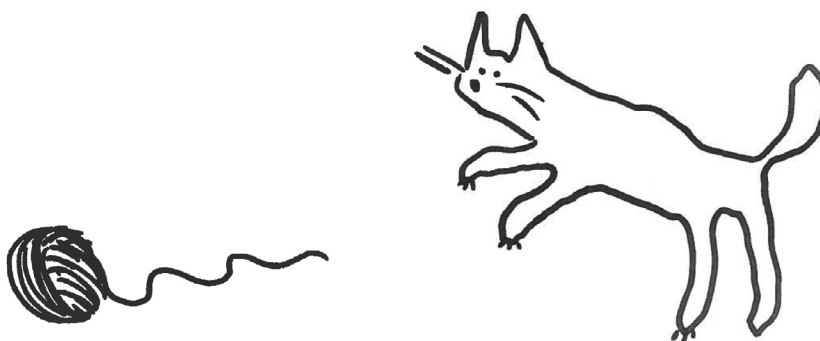
Varför är mamman arg? av Kristina Murray Brodin & Bettina Johansson

Med känsla för rim 10: NYFIKEN

- **Vem gläfsar under täcket?** Lek att ni är djuren i den inledande dikten *Under täcket* av Annika Sandelin. Rör er som djuren och gör samma läten.
- **Tittutlek.** Lek ramsan om trollet så att ni gömmer ansiktet bakom händerna och tittar fram vid Tittut-ropet. Övriga varandra med olika miner och grimaser.
- **Gubben i lådan.** Turas om att vara gubben eller gumman i lådan som gömmer sig i en stor kartong och tittar upp i slutet av sången. Leiken kan lekas med olika hattar eller med olika miner. Publiken får lista ut på vilket humör gubben/gumman är. Lyssna på sången om Gubben i lådan t.ex. här: <https://www.youtube.com/watch?v=ZwR8GuAYEb4>

Boktips

Gruffalon och Lill-Gruffalon av Julia Donaldson & Alex Scheffler, översättning: Lennart Hellsing

I poesifilmerna ingår dikter ur följande diktbilderböcker:

Rassel prassel puss

Hanna Lundström, Schildts & Söderströms 2015
Björkens språk, Utan

Rassel prassel promenad

Hanna Lundström, Schildts & Söderströms 2017
Buller och blixtar, Somnardroppar, Snögubbe, tögubbe

Rassel prassel strössel

Hanna Lundström, Schildts & Söderströms 2019
Muffins, Pedalpoesi, Vad vispar vill, Du är

Katastrofer och strofer om slummer och stöj

Stella Parland, Söderströms 2003
Visa till fröken spindelben, En loppas bekännelser

Råttan Bettan och masken Baudelaire

Annika Sandelin, Schildts & Söderströms 2013
Fågelrock, Under täcket, Har du sett?

Om jag fötts till groda

Annika Sandelin, Förlaget M 2019
Eldflugans dröm, Äggets dröm

Barnens ramsbok

Gertrud Widerberg (red.) En bok för alla 2007
Verser ur folktraditionen

SYDKUSTENS

ORDKONSTSKOLA

www.ordkonst.fi